Ч. 263 (10.940). Львів, пятниця 26. листопада 1926. Państwowa opłata zaliczona ryczałtem. Рік XLIV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 15 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

З нарад соймових комісій.

Сойм має право анулювати декрети президента. — Промова посла Васильчука в дискусії над буджетом мін-ва внутр. справ. — Протест представників нац. меншостей в адміністраційній комісії.

Варшава, 24. листопада 1926.

Сьогодні передполуднем соймова конституційна комісія радила в справі способу анулювання соймом пресового декрету у звязи з внесеннями соймових клюбів. У цій справі є значна ріжниця думок між ріжними клюбами.

Після того, як пос. Гломбінський узяв назад свою резигнацію з головства комісії, провідник пос. Поляккевич заявив, що з уваги на істнуючі сумніви дотично інтерпретації ст. 44 конституції, порозумівшися з маршалком сойму, засягнув опінії в цій справі у професорів університету: Яворського і Цибіховського.

Проф. Яворський дякує за виявлене довіря і заявляє, що як член Правничої Ради не може видати опінії на зазив, спрямований тільки до нього — відповідно до регуляміну нарад Правн. Ради. З тої причини він вислав свою опінію 23-го ц. м. на руки міністра справедливости як голови Ради на розгляд, повідомляючи його одночасно про зміст листу, висланого до провідника конституційної комісії.

Після того провідник відчитав опінію в цій справі проф. Цибіховського, який заявився за тим, аби анулювання президентського декрету відбулося у формі закону, який то шлях вибрав і сойм.

По відчитанню того листу виявлялася спершу дискусія формальна, а потім мериторична, в якій забирало голос богато послів. Дискусія виявила однодушність послів у цій справі, що знайшло свій вислів у одноголосно принятій резолюції. Резолюція стверджує, що сойм має право в кожному часі анулювати президентські розпорядки при помочі звичайного закону.

Найближче засідання комісії для розгляду инших справ скличе пос. Гломбінський в половині найближчого тижня.

Дня 23. ц. м. на засіданні буджет. комісії розглядано буджет міністерства внутрішніх справ. Промовляли опозиційно представники клюбів ЗЛН., Пяста і ХД. Також представник ППС. не був вдоволений з господарки мін. Складковського. Промовляли ще пос. Грінбавм (Жид. Клюб), посли Хлопського Союзу і Визволення, а вкінці виголосив опозиційну промову пос. Васильчук (Україн. Клюб), який доказував, що політика уряду не змінилася, хоч змінено двох воєводів, а старостів ніде не змінено. Програма нинішнього уряду не ріжниться від програми бувш. міністра Стан. Грабського. Ця політика старається знищити український елемент. Бесідник торкнувся справи самоврядних законів, поліційних відносин, обіжника про горожанство і т. д. Вкінці заявив, що Українці мусять загострити своє опозиційне відношення супроти уряду і виключають усяку можливість дискусії в буджетових справах.

На засіданні соймової адміністраційної комісії раджено дальше над самоврядними законами. Обговорювано справу виборчої ординації до повіт. рад. Представник правительства дир. самоврядного уряду Вайсброт заявив, що уряд хоче взяти участь у працях комісії та що міністр внутр. справ цього тижня зясує своє становище до самоврядних законів. Пос. Єремич (Білорусин) поставив внесення відложити засідання до часу предложення друків членам комісії. Коли це внесення відкинено, пос. Єремич відчитав заяву іменем усіх національних меншостей, у якій вони протестують проти ломання регуляміну і заявляють, що з уваги на те представники нац. меншостей братимуть участь у засіданні лише в характері інформаторів, а не візьмуть участи в голосуванні. Засідання — на їх думку — є неформальне і як таке не має права ухвалювати нічого.

Комісія після того постановила обмежитися до дискусії, а голосування відложити до найбл. засідання.

Кр[а]сін помер.

Льондон, 24. листопада 1926.

Більшовицький амбасадор Красін помер тут учора.

Чемберлен про взаємини Англії з СРСР.

Льондон, 24. листопада 1926.

Відповідаючи в палаті громад на питання в справі англійсько більшовицьких взаємин, Чемберлен сказав м. ин.: Я виразно ствердив перед більшовицьким шарже д' афер, що протианглійська більшовицька пропаганда є основною перешкодою покращання англійсько-більшовицьких взаємин. Опісля Чемберлен висловив жаль з приводу смерти Красіна.

Стріча Чемберлена з Бріяном.

Льондон, 24. листопада 1926.

На грудневій сесії Ради Ліги Націй Чемберлен заступатиме Вел. Британію. По дорозі до Женеви Чемберлен поступить до Парижа й обговорить із Бріяном питання біжучої европейської політики. В Женеві Чемберлен приватно конферуватиме зі Штреземаном.

Замкнення конференції доміній.

Льондон, 24. листопада 1926.

Вчора замкнено конференцію британської імперії. Після промов премієрів поодиноких доміній, які признали велику вагу конференції для британської держави, промовив прем. Болдуін. Він зазначив, що присутність у Льондоні делегатів доміній і дух конференції дає Англії нові надії. Постанови, ухвалені конференцією, то оживлююча течія, яка заповнить всі закутки держави.

Німецький парлямент.

Берлін, 24. листопада 1926.

На нинішньому засіданні райхстагу принято німецько-французьку умову в справі басейну Саари, німецько-польський договір у справі управильнення взаємин на кордоні і залізничу умову між Німеччиною, Данцігом і Польщею. Пос. Бредт (Хліб. Зєдинення) і гр. Ревентльов (гітл.) критикували політику Штреземана. В звязи з політичною дебатою, яка зачинається в райхстагу, комуністи і гітлерівці поставили два внесення на висловлення недовіря міністрові закордонних справ Штреземанові. Комуністи в інтерпеляції закидають урядові, що без відома парляменту закупив із держ. фондів правий часопис „Дайтше Альг. Цтг.", щоби при його помочі приєднувати собі громадську думку. Інтерпелянти домагаються вияснення з приводу надуживання буджетових повновластей відповідальними послами.

Революція в Альбанії.

Білгород, 24 листопада 1926.

Дня 20. листопада ц. р. між католиками півн. Альбанії вибухла революція, приготована і зорганізована бувш. офіцерами уряду Фанолі на спілку з кат. священиком Тсако. Революціонери хотіли заволодіти півн. Альбанією. В перших двох днях католики побідили відділи альбанської жандармерії. Тому, що революція поширювалася, уряд вислав більші відділи жандармерії і вони виперли повстанців у гори. Думають, що повстання інспірував із закордону Мустафа Крой і Гасан Прістіна. Вони рахували на поміч православного і мусулманського населення середньої і півд. Альбанії. Але населення це осталося вірне урядові Ахмета Бея Зогу.

Арештування виконавців нападу на почту в Кросні.

Кросно, 24. листопада 1926.

В ночі з 11. на 12. жовтня ограблено тутешню почту. Слідство ведено так, будьто би напад виконала „терористична боївка". Одначе виявилася безосновність таких здогадів. Учора арештовано виконавців нападу на почту, а саме: Яна Скоблїцького, Єнджея Кушкераха і Владислава Барана. Крім них арештовано батьків Кушкераха та брата і сестру Барана, як підозрілих у співучасти в грабіжі. В арештованих заквестіоновано часть грошей з крадежі, а то 5190 зол. і 322 доляри та ріжні річи, куплені за крадені гроші. Арештованих після переведення вступного слідства передадуть судові.

Біржа.

Гроші.

Доляр у приватних оборотах 8·99—9·00.

Нова нота — стара пісня

Львів, 24. листопада 1926.

Варшавський посол Радянського Союзу Войков вручив 20. листопада польському міністрові закордонних справ відповідь на ноту польського уряду з 23. жовтня в справі литовсько-радянського гарантійного пакту. Нота визначається дуже спокійним тоном і незвичайно огляднним укладом: У ній між иншим сказано на самому початку:

„По думці арт. 3. рижського трактату, радянський уряд зрікся всяких прав і претенсій до земель, що положені на захід від усталеної в арт. 2. тогож трактату границі"...

Инша справа з литовсько польською границею. В ноті підкреслено, що союзний уряд зобовязався визнати всяке порозуміння щодо границь, чи краще спірних територій між Литвою і Польщею, якщо до такого прийде. Одначе дотепер такого порозуміння не було, ніхто союзного уряду про нього не повідомляв, навпаки — Литва заявила, що спір по нинішній день не поладнаний. Щож до постанов ради амбасадорів у тій справі, то вони союзного уряду в нічому не вяжуть і до нічого не зобовязують, тим більше, що не признає тих постанов і Литва.

Та це місце ноти для нас найменше цікаве. Цікавіший далеко вгорі наведений вступ про вірне та буквальне зберігання арт. 3. рижського трактату, а крім того саме закінчення ноти.

„Уряд СРСР. рівночасно заявляє — стоїть у ноті — що підписуючи 28. вересня трактат (про неагресію) з литовським урядом, не мав у ніякому випадку наміру піддати в сумнів арт. 2. рижського трактату, що встановлює границі між СРСР. і польською республикою. При тій нагоді союзний уряд ще раз заявляє, що незмінним бажанням народів СРСР. є жити в мирі та приязни зі всіми иншими народами і що щирим їх змаганням є наладнати приятельські взаємини з польським народом".

Словом — усе як в ідиллі. Колиж до того додати коментарі до наведеної ноти, що появилися в офіціозі московського союзного уряду „Известиях", то прийдеться хіба ствердити, що між Польщею і СРСР твориться направду якась політична ідилля. А в тих коментарях говориться ні більше ні менше тільки те, що виміна нот між Польщею і СРСР має ту добру сторону, що нищить барієри, які бажали будувати між обома сусідуючими державами чужі, посторонні чинники, яким залежить на сіянню незгоди. Союзний офіціоз висловлює далі глибоке переконання, що пакту про неагресію між Литвою і СРСР не можна вважати в ніякому випадку спрямованим проти Польщі та стверджує, що союзний уряд має щиру волю довести до якнайзгіднішого, сусідського співжиття між народами СРСР і польським народом.

Колиж пригадати собі до того ще пропозицію тогож Войкова в імени союзного уряду на заключення пакту про неагресію, вручену недавно польському урядові, то виявиться, що більшовики прямують, як звичайно і в кожній ноті, всіми силами до згоди, мира і приязни з Польщею, перестерігаючи при тому аж до самозабуття кожну букву рижського пакту про польсько радянські границі. Але що з того, що вони так завзято прагнуть не тільки мира, але й приязни? Їх мирotворчі та приязні наміри все—мов-

Red. czas. „Dilo" Pr. 534/26. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Dilo" Nr. 259 (10936) z dnia 21. listopada 1926 pod tytułem „Rozwal samowrjaduwannja" ustęp a) między słowami „nras" a „nawsi", ustęp b) między słowami „ich likwidacji" a „Za toj", ustęp c) od słów „Tut rujina" do końca artykułu zawiera znam. zbr. z § 65a uk. i zarządzona przez Prokuraturę dnia 19. listopada 1926 i w tym dniu wykonana konfiskata jest naprawiedliwiona i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedz. redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. — Lwów, 22. listopada 1926. — Hawel.

і свідок зізнає, що все, що написав п. Наазе-Накенський у своїому „Сальто Мортале", є незгідне з правдою, бо при вул. Оссолінських був люпанар, але його власницею була п. Павліна Гец, яка тепер живе в Будапешті, а він ту справу добре знає, бо зарядував цею каменицею. Не є згідне з правдою, щоби За. п. Басарабова мала люпанар у Сокалі при вул. Тартаковській, бо він сам відносився до поліції і до своїх кореспондентів у Сокалі і стверджує, що в Сокалі не було школи Ольги Басарабової, ні на вулиці Тартаковській не було ніякого люпанару. Крім того свідок звернувся до тодішнього комісара поліції Кайдана і цей перевів дуже строге слідство в тій справі, але з негативним вислідом. Свідок сказав, що вигадно п. Наазе-Накенському, коли він звернувся до нього в тій справі.

Розправа замкнена. Коли заступник обжалування почав говорити по українськи, зірвався з протестом п. Наазе-Накенський, щоби промовець говорив по польськи. Горячого „патріота" успокоїв предсідник трибуналу ради. Дукет, що не її його річ, а коли присяжні судді розуміють по українськи, то промовець має право в тій мові говорити. По д-рі Ганкевичу промовляв д-р Лінк, що накинувся передовсім на великого польського письменника і закинув йому, що він ославлює польські власти і т. д. Щодо Басарабової, то його клієнт ділав у добрій вірі, тимбільше, що опирався на кореспонденціях „Газет-и Поранн-ої" і „Вєк-у Нов-ого", яких родина помершої не вотягнула до відповідальности. В реплікі адвокат д-р Ганкевич збив усі ті закиди оборонця, зазначуючи, що тепер мусить станути не тільки в обороні чести своєї клієнтки бл. п. Ольги Басарабової, але і в обороні одного з найкращих синів Польщі Жеромського, якого в такий нетуваний спосіб заатакував обвинувачений і його оборонець.

Присяжним суддям поставлено два питання: 1) Чи винен обвинувачений, що написавши і видрукувавши брошуру, фальшиво обвинуватив Ольгу Басарабову, так, що міг понизити її добру славу? 2) На випадок затвердження першого: Чи обвинувачений перейв доказ правди?

Присяжні 6 тільки голосами потвердили вину обвинуваченого (перше питання). З уваги на те трибунал видав увільняючий вирок щодо Наазе-Накенського.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

Зі спорту.

Біг навпростець Укра'на—Університет (4:1) (2:0).

Дня 21. листопада ц. р. зорганізувало спорт. Т-во „Україна" третій міжклюбовий біг навпростець з нагородами. Ідеальні атмосферичні умовини, кінець спортового сезону на площах та цікаві і гарні нагороди стягнули на площу С.-Батька доволі велике число українських спортовців і прихильників спорту. Відчувалося велике зацікавлення бігом, бо до бігу зголосились чи не найкращі наші бігуни, крім Борусевича, котрий служить при війську. Учасників поділено на старших та молодших, а старших ще на групу легко-атлетичну і копунів. До бігу зголосилося 22 учасників, більшість членів України. Траса бігу для старших (3 км) була така: площа С.-Батька, через Стрийську рогачку в напрямі стрийського городу, полем біля спорт. т-ва „Погонь", перетинаючи дорогу — до електрівні, доріжкою через „Східні Торги" до парку Кілінського, вулицею Стрийською на площу С.-Батька.

Точно в 10. годині розпочалися змагання. З початку учасники держаться всі разом, біжать спокійно, без ніякого напруження. Але вже по 250—350 метрах цей гурток розбивається і творить ріжнобарвну ленту. Провадить Білик — а за ним Борсук — отшту учасників провадить кривою лінією Мирош. Між Біликом і Борсуком іде боротьба за першенство — Білик задержує його до кінця. Перший до мети із групи легко-атлет. прибігає Білик в часі 15'30", другий Борсук (16'04"), третій зараз за другим Мирош, четвертий в дуже добрій формі і без ніякого змучення Король Іван. Із групи копунів перший добігає до мети Кобзяр в часі 15'56", що держався в часі бігу найкраще зпоміж учасників, як тактично так технічно: при дальшій пильній та систематичній праці цей молоденький бігун зможе осягнути доволі гарні вислідн в бігах. Другий прибігає Кордуба М. із групи молодших (траса 2·5 км.) прибігає перший до мети також у добрій формі Ситко З. в часі 13'10", другий Гнатейко, третій Кузяк.

Роздано 11 нагород. Загальний вислід бігів щодо часу та стилю, як старших так і молодших, доволі добрий, коли взяти ще під увагу перший терен і те, що траса бігу не була точно виміряна. Траса бігу доходила до 4 км., тому бажаним було би, щоб організатори бігів точніше виміровали трасу та собі й учасникам не приносили кривди.

На найближчу неділю організується останній в цьому сезоні біг навпростець — з нагородами. Це буде закінчення сезону на українських площах, тому можна сподіватись, що в цих бігах візьмуть участь також наші спортовці з провінції.

Молодий ще, бо щойно декілька тижнів тому заснований спорт. Кружок українських студентів університету (тепер під назвою „Університет") заходами студ. Макарушки та инших, почивав розвивати живу діяльність. Того місця мали ми нагоду вже другий раз бачити студентів-спортовців на площі вже не як видців, тільки як учасників змагань. Як видно, то українське студентство старається „надобити" інтензивною працею те, що занедбувало повних 10 літ, та зрівнятись хоч в части зі спортовими студ. товариствами инших народів.

Перша половина недільних змагань між Україною й Університетом велася дуже повільно, без ніякого життя. Видно було велику недостачу тренінгу; щойно в другій половині Україна розвинула силы і атак, так, що її перемога є заслужена. Університет як молода дружина не має ні тої техніки ні тактики, що Україна але за те має дуже добрий матеріял і певно зможе при такій праці й охоті, які виказує тепер, осягнути гарні вислідн у всіх ділянках спорту. На більшу увагу із дружини Університет заслугують: Гнатів, Лепкий, Гутнаківський та Сіяк.

К. Кульчевич.

З нових видань.

М. Рубакин: ОПОВІДАННЯ З ЦАРСТВА ЗВІРІВ. Переклад Миколи Кокольського. Львів, 1926. Накл. Михайла Таранька. Сторінок 136. Ціна 4 зол. Тішуся, як тільки довідаюся, що появилася якась нова книжка для молоді накладом д. Таранька. Ця накладня стоїть видно в гарнім контакті зі світовою літературою для дітей і молоді, бо твори, яких переклади дає на книгарський ринок, це щодо змісту й форми річи першорядні. До цього вміє д. Таранько своїми виданнями заповняти найшкідливіші прогалини нашого культурного життя. До таких прогалин належить повна до недавна недостача виховної лектури для дітей і молоді. Очевидна річ, що без такої літератури ціле виховання молоді просто не є вихованням. Завдяки накладні д. Таранька маємо вже що дати нашим дітям у руки, маємо вже змогу від найранішого віку держати українські діти в атмосфері того, що своє, рідне, близьке, а до того направду гарне. Бо ці видання дишуть теж правдивою красою щодо зверхньої форми і щодо чистоти мови. Крім дому вдячна д. Таранькові за його видання мусить бути також школа. Відколи зірвано з давньою системою книжкового навчання природознавства в школі і відкинено давні підручники, виявилася назад потреба дати молоді в руки лектуру, сказати би: приватну, яка живим представленням природних явищ зацікавлюбе молодь і підготовляла її до самостійної обсервації і власного думання. Такої лектури у нас не було зовсім, а в чужих мовах вона була недоступна або непедагогічна. Аж ось д. Таранько подбав про достарчення спершу таких статтей у „Світі Дитини" і в „Молодій Україні", а опісля й гарно і чепурно видавих і артистично ілюстрованих книжок. Одним з таких видань є саме переклад твору Рубакина: Оповідання з царства звірів. Це оповідання, не зоольогія, не якийсь строго науковий твір, тільки живо представлені події з життя всіх типів звірят. Ці оповідання ставлять нас немаче в осередок якоїсь могутньої, але добре впорядкованої держави, з усіми тими буденними людськими журбами, змаганнями, невдачами, тільки підпорядкованими строгим і безпощадним, але для всіх рівно справедливим законам життя. При читанню таких оповідань молодий хлопець чи дівчина мусить мимоволі призадуматися і порівнювати людські діла з тим, що діється у природі, мусить творити собі якісь погляди на те, чим і наскільки відносини між людьми є доказом вищого покликання людини. Ці ріжні подробиці з життя найнеломазніших нераз звіряток, які зискують значіння через порівнання й упорядкування їх з иншими в одну систему, звертають очі молоді до помічання ріжних явищ, попри які переходилося передше байдужо і вчать думанням добувати велику нераз правди. Це книжка не тільки для молоді, бо при недостачі у нас цього роду популярної наукової літератури вона в силі і старшу думаючу людину зацікавити й викликати бажання точнішими студіями пошукати собі відповіди на ці сумніви чи загальніші питання, які збудилися при читанню цих оповідань. Словом — це книжка, яка повинна найтись не тільки у приватній бібліотечці того чи иншого хлопця або дівчини, але й по всіх шкільних, кружкових, читальняних і товариських бібліотеках для ширення у нас хоч початків того знання природи, яке є власністю кожної середньо освіченої людини инших культурних країв і націй.

Д-р О. Тисовський.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський Хор під управою Петра Євсевського у складі 30 осіб виступає:
Четвер 25. XI. — Жовква.
Пятниця 26. XI. — Жовква.
Субота 27. XI. — Рава Руська.
Неділя 28. XI. — Рава Руська.

„Український Національний Хор" під управою Дмитра Котка:
Четвер 25. XI. — Озеряни.
Пятниця 26. XI. — Скала.
Субота 27. XI. — Скала.
Неділя 28. XI. — Бучач. 528 4—?

Повідомлення. Саля товариства „Надія" (Бони) в Бережанах відреставрована. Сцена, комплет декорацій і куртина виконані мистцем п. Павлом Ковжуном. Перед сценою є поглублення для оркестри. Світло газове та електричне. Всі українські сценічні імпрези, що числять на поперти української суспільности в Бережанах, зволять користуватися салею згаданого товариства. — За Управу: Д-р В. Бемко. 961 3—3

Радник Будзиновський Альфред зволить зголоситися по відбір гардероби і концесії. — Д-р Ничка Григорій, Львів. 970 2—2

Товариство „Медична Громада" у Львові подає до відома інтересованим, що деканат медичного виділу львівського університету приймає подання в справі нострифікації закордонних медичних дипльомів лише до 1. грудня 1926 р. — До подання належить долучити: 1. метрику уродин, 2. свідоцтво зрілости, 3. диплом в оригіналі, 4. свідоцтва І., ІІ. і ІІІ. ригорозу, 5. індекс, 6. абсолюторію, 7. свідоцтво горожанства, 8. свідоцтво приналежности, 9. відношення до польського війська, 10. квіт на заплачену в касстурі таксу нострифікаційну. — За Виділ: Богдан Макарушка, голова; Петро Панкевич, писар.

Скарбник Суспільно-Економічної Секції „Студентської Громади" потверджує одержання від тов. С. Л. суми 21·50 зол. (половинн доходу з корреферату з дня 21. XI. 1926). 976 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.

ципський в законнім речинці жалобу до Апеляційного Суду у Львові, який оречениям з 16. листопада 1926 Ч. спр. Д. V; 284/26 змінив дотичне оречення окружного суду в цей спосіб, що ухвалив конфіскату як неоправдану.

Досить цікаві є мотиви оречення Апеляційного Суду, переважно згідні з виводами спротиву. А саме слово „поневолений" означає позбавлення політичної свободи і його вжито у відозві для сконстатування факту, що „руський" нарід не має тих політичних прав, які повинен би мати на основі бажання автора відозви, а не в намірі викликати неохоту чи ненависть до державної адміністрації, що зрештою виходить із загального змісту відозви. Автор відозви не закидає державній адміністрації, що політика Державного Еміграційного Уряду є ворожа для емігрантів „Русинів", підносить тільки, що завдання Товариства опіки над емігрантами є тому тяжше, що воно мусить нераз протиділати політиці державних еміграційних урядів, а ця політика може бути прецінь ворожа для емігрантів. Відозва не твердить, що еміграційна політика державного еміграційного уряду є ворожа для емігрантів „Русинів", як то суд I-ої інстанції хибно і проти слів інкримінованого уступу приймає, — але тільки, що вона може бути ворожою. Інкримінований уступ не заключає навіть віддемної критики зарядження еміграційного уряду, яких фактично той Уряд ще не видав, а тим менше не заключає в собі поклику до погорди й ненависти до державних властей або до непослуху проти зарядження власти, що зрештою в данім випадку не заіснували. З уваги на те, інкримінована стаття не містить у собі знамен злочину з § 65 к. з. і тим самим зарядження прокуратором конфіската є неоправдана, а рішення окружного суду, котрим затверджено ту конфіскату, неузасаднене.

Для потерпівших від елементарних нещасть.

В справі прольонгати речинця платности засівових кредитів з р. 1925 і 1926.

Краєве Товариство Господарське „Сільський Господар" повідомляє:

Міністерство рільництва повідомило львівське воєвідство рескриптом з 24-го вересня 1926 ч. 2651, що міністерство скарбу уповажнило Державний Банк Рільний прольонгувати сплату засівових позичок з року 1925 і 1926 до місяця листопада 1927 року, якщо поодинокі господарі або їх групи потерпіли наслідком живлових нещасть шкоди в землеплодах не нижчі як 60 процент правильного збору і якщо отсі господарі внесуть до Державного Банку Рільного подання, що їх піддержить воєвідський комітет рільної допомоги.

В дні 20. листопада ц. р. воєвідський комітет рільної допомоги у Львові устали́в спис громад, положених на території львівського воєвідства, в яких страти в живлі виносять не менше 60 відсотків правильного збору. Громади ці положені в отсих повітах: Бібрка, Березів, Городок, Ярослав, Ланцут, Ліско, Мостиська, Перемишль, Рава Руська, Рудки, Ряшів, Самбір, Старий Самбір, Стрижів і Сянік.

Виказ громад буде оповіщений кождим з дотичних старость шляхом обіжника до начальства громад.

Господарі, які є приналежні до згаданих повітів і мають засівові позички в Державнім Банку Рільнім, а потерпіли шкоди в землеплодах повище 60 процент в нормального збору, мають право внести до Банку Рільного через староство подання в справі прольонгати засівного кредиту. Всі подання будуть предложені староствами до воєвідського комітету допомоги засівам у Львові і після заопініювання їх будуть відіслані до Державного Банку Рільного.

Оконечний речинець до вношення подань минає н відклично дня 31. грудня 1926 року. Пізніше внесені подання будуть відкинені.

Виказ громад, устійнений воєвідським комітетом допомоги засівам, не є ще повний. Комітет устали́в лишень ті громади, в яких шкоди в землеплодах були всегромадні. На основі рескрипту міністерства рільництва мають право старатися про прольонгату засівових кредитів також поодинокі господарі, які потерпіли вище означені шкоди, хоч загал громади шкід не поніс. Приміром знаємо, що є знищені господарства в повітах Добромиль, Дрогобич, Яворів і Львів, хоч в громадах тих повітів всегромадних шкід нема. Господарі з отсих незакваліфікованих повітів і громад мають право старатися про прольонгату засівових кредитів нарівні з господарями з кваліфікованих повітів і громад, одначе подання поодиноких господарів з незакваліфікованих повітів і громад мусять бути заосмотрені опінією повітового комітету допомоги засівам, бо тільки на основі такої опінії зможе розглядати їх воєвідський комітет допомоги засівам і предложити державному банкові рільному.

Повідомляємо про це загал Філій і Кружків „Сільського Господаря" на території львівського воєвідства і взиваємо їх допомогти в крузі свойого ділання пошкодованим господарям внести до державного Банку Рільного подання в справі прольонгати кредитів.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** У вчорашньому числі „Діла" сконфісковано одно місце і ціле закінчення статті п. з. „Профанація". Це 115. чергова конфіската нашого органу в цьому році.

— **Політичні новинки.** Заведену кару смерти в Італії через розстріл виконуватимуть не прилюдно, а в спеціяльних назначених салях. Провідниками трибуналів будуть генерали армії, воздушної та морської фльоти.—Воєнні зобовязання держав супроти Англії, які ще не дійшли з нею до порозуміння щодо довгів, є тепер такі: С. Р. С. Р. 794,500.000 фунт. штерл., Португалія 23,500.000, Греція 21,348.000, Австрія 12,000.000.—Льойд Джордж продав свої акції в фондах ліберальної партії, разом із своїм часописом „Дейлі Кронікл". —В окружнім суді в Плявен (Німеччина) ведеться тепер розправа за образу міністра закорд. справ Штреземана, якого обвинувачав адвокат Мюлер у тім, що він займався контрабандою воєнних матеріялів до Польщі. — Кандидат на російського царя Кирило I. вибирається на постійний побут, покищо не до Москви, а в Париж.

— **„Jak pan tak prosi.."** В часі похоронного походу бл. п. еп. Боцяна на хідникy при вул. Словацького стояли два „зразки" із жидівської плютократії і визиваюче пускали дим з грубих цигар на учасників похоронів. Коли один із учасників попрохав панків відступитись у капелюхах на голові: вони не тільки його не послухали а ще й з грубою лайкою його заатакували, погрожуючи: „dać mu w mordę"! Тоді наш земляк, хотячи перевірити сміливість обох панків, гукнув: „Jestem Polakiem! ty kudłaju jeden z drugim. Zdejm kapelusz bo będzie bieda"! Наші „герої" негайно зняли капелюхи і відступаючи пробормотіли: „Nu, jak pan tak prosi, to czemu nie zdjąć"?

— **Російський поет з культурою.** Як відомо, в першій половині минулого місяця в Одесі відкрили святошно українську оперу, в міськім театрі. Як премієра йшла опера „Князь Ігор". Московський радянський поет Демян Бедний, написав після опери вірш, в якому висміяв українську оперу. Не є виключене, що якби він чув її по англійськи або японськи, то також дивувався би, що нічого не розуміє. Одним словом „бідний" поет богатої російської мови!

— **Гарна статистика.** Місто Варшава видає річно міліон зол. на лічення недужих вуличних дівчат. 1250 жінок перейшло в році через шкірний відділ шпиталю св. Лазаря. Гарна сума, нема що й казати! Але й гігієнічний стан варшавської вулиці неабиякий! Міліон золотих! за ці гроші можна би половину з кандидаток на легку професію вислати на чужинні стипендії!

— **Жиди проти Форда**. У Ню-Йорку зібрались жидівські організації велике віче, на якому рішили звернутись до американського міліярда Г. Форда, щоби він перестав фінансувати антисемітську пресу в Америці та в инших державах. Скромне домагання, правда? Так, немов би кожний за свої гроші не міг піддержувати таких політичних організацій, які йому до вподоби. Що більше: на згаданім вічу рішили створити безпартійну комісію, складену з християнських політиків і учених, яких завданням було би доказати безосновність антисемітизму. Жидівська преса не додає тільки одного: чи це будуть такі політики та вчені, які зуміють переконати Форда. Практичніше було би, якби ню-йорські Жиди приняли були резолюцію, щоби ніодин Жид не їздив автом Форда.

— **Перший якутський словник.** Академія Наук С. Р. С. Р. вислала голові якутського „совнаркому" свіжовиданий словник якутської мови, складений Пекарським, теперішнім завідуючим Петровської галерії Академії Наук. Пекарський жив довгі роки на засланні серед Якутів і працював над словником 45 літ.

— **300-ліття собору св. Петра**. 18-го ц. м. минуло 300 літ від часу, як папа Урбан VIII. посвятив найбільшу святиню в світі — собор св. Петра в Римі. 120 літ будували її. Основували її в 1506. р. на місці базиліки Константина, при папі Юлії II. Будову почали по плянам Браманте — грецький хрест з центральною банею. На неї зібрали величанську суму на ці часи 250 міл. золотих франків. Щоби покрити цю суму, папи завели т. зв. „індульгенції", себто оплату за відпущення гріхів. Плян Браманте згодом змінили і церков дістала форму латинського хреста. Папа Лев X. призначив головним будівничим Мікель Анджеля і по його нарисам закінчено в 1590 р. славну головну баню. Старецьмистець працював над церквою 16 літ і не діждався її закінчення. Розміри церкви величанські: довжина 187 м., ширина поперечної нави 137 м., висота бані, що держиться на пяти колюмнах — 117 м. Матеріял на будову церкви, головно мармор, узяли із зруйнованих старинних римських памятників і палат цезарів.

— **Смерть „Сибірської хризантеми"**. Померла в Нагасакі японська гейша, якої імя дійшло аж до европейської преси: Кіку Дегамі. Ще недавно витали її в Японії як національного героя. Вона була перед війною молодою легкою дівчиною в Йокогамі. Одначе її професія не була їй понутру. Вона хотіла прислужитись рідній землі. Коли в 1920 р. японські війська висіли у Владивостоці, щоби здержати наступ червоної армії, вона рішила покористуватись цією виїмковою нагодою. Зголосилась до японського генерала штабу і подала свій плян. Її приняли як жовніра-добровольця і вислали на поле бою. Вкедовзі вирину́ла вона в однім місті, де стояла головна кватира „Червоного Хреста" російської армії. Своєю красою і манерами вміла зєднати собі довіря російських офіцирів і довгий час мандрувала з червоною армією. Вічно в небезпеці — стежила за рухом ворожих військ і повідомляла про це своїх. Після ріжних пригод їй удалось в останній мент утекти до Японії. Японська преса прирівнювала її до Жанни д'Арк, а уряд передав їй почесну адресу з подякою і найвищим ордером. Армія охрестила її іменням „Сибірської хризантеми". Та хутко її забули. Воєнна служба знищила її здоровля. Вона мусила вернутись до своєї професії, одначе без успіху, і для потіхи після розвіяних ілюзій почала заживати опій. Від нього й вмерла. Щойно її смерть — пригадала її світові.

— **Літературна чужинна хроніка.** Померла минулого тижня дочка Достоєвського в Гріс, біля Боцену. — Любов Достоєвська була також письменницею і талановитою перекладчицею. Уродилась у Петербурзі 1871 р. і виховалась у домі батька. Після його смерти, взяв її на виховання „всемогучий" оберпрокурор Св. Синоду, Победоносцев, і виховував її у дуже побожнім дусі. Вона почала вже тоді перекладати німецьких та італійських авторів. Пізніше написала реалістичний роман „Емігрантка". У 1922. видала спомини про свого батька, перекладені на кілька мов. Вона жила на чужині дуже бідно, бо радянський уряд позбавив її всіх прав до гонорарів за видавані твори батька. — 27-го ц. м. минуло 10 літ від трагічної смерти одного з найбільших бельгійських поетів Еміля Верхарна. Його роздавив поїзд на двірці у місті Руан. З нагоди цих роковин вийшли недруковані до цього часу його рукописи „Враження" і 6 невиданих оповідань „Дивний робітник". — Роман Роллян видав нову книжку „Розквітлий Великдень"; є це прольог до його революційних пєс. — Італійці видають новий оригінальний журнал п. з. „900", у Фльоренції, французькою мовою. Співробітниками европейські письменники всіх країн. — Премію призначену канадійським урядом за найкращу працю про історію Канади одержав Француз Жан Делялянт, французький консуль у Рагузі.

— **Світова хроніка.** Великий німецький трест, що займається хемічними дослідами, найшов новий спосіб приготовлення сталі хемічним способом. Буде це переворот у металюргії. Новий спосіб очищує залізо і кристалізує його молекули хемічно, перетворюючи їх у масу еластичнішу та чистішу, як дотеперішня. — Амундсен виїхав в Америку з наміром організувати нову воздушну експедицію до південного бігуна. — Минулого тижня святкували у Льондоні 100-ліття уродин найстаршого англійського джокея Фолькнера, який щойно 15 літ тому перестав брати участь у перегонах; зате 85 літ пє, 80 літ курить і все ще щодня їздить верхом; має 38 внуків і впевняє всіх, що гарне жіноцтво робить на нього ще враження. — Рекорд злодійства осягнув якийсь берлінський злодій, 26-літній, але богато надійний: за короткий час обікрав 306 мешкань, куди впроваджувався як комірник.

— **З кіна**. У кіні „Паляс" починається величава безсмертна комедія Мольєра „Тартюф" у 10 діях. У головній ролі Яннінгс і Даговер. Можна уявити собі, яке багацтво сцен розвине в такій пєсі режісура, коли з небагатої акції клясичної пєси вона зробила фільму на 10 дій.

— **Футра** замовити треба у Карпяка Львів, ул. Куркова 11/а.

З судової салі.

За честь помершої.

Великий Стефан Жеромський написав „Пшедвіоснє", а якийсь Вацлав Наке-Накенський „Сальто Мортале". Препоганий пашквіль, повний дикого гніву й ненависти проти великого письменника. В тій брошурці накинувся цей „письменник" і на українську націю і на поодиноких її членів, а між иншим написав, „що бл. п. О. Басарабова утримувала підчас світової війни люпанар при вул. Оссолінських для австрійських і пруських офіцерів." В обороні чести померлої виступила родина пок. Басарабової і через адвоката д-ра Льва Ганкевича внесла скаргу проти автора цеї брошури. На першій розправі обжалований признався до авторства брошури і жертвував доказ правди в особі співредактора „Век-у Ново-го" Леона Данилюка. Розправу тоді відрочено для переведення цього доказу.

Дня 23. листопада ц. р. відбулася друга розправа. Родину померлої заступав адвокат д-р Лев Ганкевич, обжалованого д-р Отомар Лінк.

По відчитаню акту обвинувачення зізнавав обжалований Наке-Накенський, літ 63, евангелицького віроісповідання, секретар „Товариства Школи Людової" у Львові. Зізнає, що не мав наміру образити памяти померлої Басарабової, бо він поборював Жеромського за його грубі нетакти, за калюмнії на польські власти, а передовсім на польську поліцію, за оборону т. зв. Українців. Він тільки як аргумент навів Басарабову, як приклад, на якім низькім ступені культури стоїть т. зв. українська інтелігенція. Щодо Басарабової, то свою опінію про неї опер на часописах і опінії польського громадянства. Заявляє, що вкралася певна неточність, а саме: небіжка провадила люпанар не у Львові, але в Сокалі при вул. Тартаковській. Він мусів це зробити, бо Жеромський своє „Пшедвіоснє", а спеціяльно третю його частину опер на анонімових документах, присланих йому головно т. зв. українською інтелігенцією. В тім місці предсідник Дукет перериває обжалованому, що не вільно йому тут нікого ображувати.

Серед великого зацікавлення входить на салю головний і клясичний свідок п. Наке-Накенського — п. Леон Данилюк, співредактор „Веку Нового", який має доказати „люпанарство" бл. п. Басарабової

безладдя, які стають справжнім нещастям для 50-літньої особи а одночасно ці старші находять супокійне щастя серед обставин, які для дітей є невимовною нудьгою. І коли всеж таки згідно з нашою системою ми звалюємо всіх їх на купу до одної хати і впевняємо, що вони щасливі, і коли ми таке своєрідне щастя вважаємо основою чесноти, то причина цього в тім, що при дискусії над родинним життям ми ніколи не говоримо про якихсь сучасних дорослих або дітей, чи про такі инші реальні предмети, але завсіди про такі ідеали як „Родинне огнище", „Вплив матері", „Батьківська опіка", „Пієтизм синів", „Обовязок", „Призвання", „Родинне життя" та инші ідеали, які без сумніву є дуже видними фразами, але які приймають без доказів факт, яким робом вплив матері або опіка батька виглядають у дійснім житті, практично.

Скільки годин на тиждень проводить пересічний батько — зарібник на хліб насущний, у товаристві своїх дітей, навіть, коли мешкає разом з ними? Байдуже, чи ця родинна хата є в данім випадку кухнею злодіїв, а мати в ній зводницею по професії, а батько диким тиранюгою; або чи родичі є аристократами, які бачуть свої діти тричі чи чотири рази у рік на свята, не частіше, ніж можуть, дарма, що одночасно є в постійних щоденних взаєминах із своєю службою, льокаями та покоївками, яких вплив і опіка є часто у хаті головними. Любов, коли її відріжнити від звичайної чемности може існувати або ні; коли вона існує, тоді вона залежить або від прикмет обох любячих себе сторін, які могли би себе любити, навіть якби не були споріднені між собою, або є більше чи менше хоробливим пережитком пристрасти виховання. Адже любов між дорослими людьми (коли вони є справді дорослими умово, а не звичайними дорослими дітьми) з одного боку і такими сотворіннями як діти, пересічно себелюбними та жорстокими, без свідомости, що вони є такими — таку любов не можна назвати природною.

В дійсности очевидність доказує, що лекше любити товариство собаки, ніж пересічну дитину між 6-им роком життя і її початками зрілости. Прецінь жінки, які не в силі розстатись із своїми улюбленими песиками, радо висилають своїх дітей на станцію. Вони можуть говорити або навіть самі вірити, що дозволяючи своїм дітям на виїзд з хати, жертвують собою для добра своїх дітей. Але є дуже мало домашніх песиків, які не почували би себе краще на місяць або два в иншім місці, а не на колінах своєї пані або вигріваючись перед печею. Крім цього твердження, що краще, коли діти є постійно поза своїм домом, перечеркує всю загально ширену сентиментальну теорію про родину. Чомуж собак задержують у хаті, а дітей проганяють?

Переклав з англійської мови
М. Рудницький.

лян—розбивалися і самозрозуміло, що її тепер розібються об упертість польських керманичів державного корабля. Ось „Курер Варшавскі“ передрукував з льондонського „Таймсу“ коментарі того останнього до депеші про радянську ноту такого змісту:

Дотично депеші належить зазначити, що порівнюючи лагідний тон польської ноти з 28. жовтня був наслідком острого виступу самого маршалка Пілсудського. Коли радянський посол у Варшаві їв снідання з польським міністром закордонних справ, прийшов нагло марш. Пілсудський і піднесеним голосом висловив радянському послови свою строгу догану за зміст литовсько-радянського трактату у виленській справі. Говорив по російськи в спосіб, що найменше незгідний з конвенціональною формою дипльоматичних нот. В тому самому більш-менш часі відкликано польського посла з Москви з причини слабого здоровля. Получення тих обставин зробило, здається, враження в Москві. Негайно виготовлено відповідь, але вислано її щойно тепер, зараз по повороті Чічеріна з Одеси, де стрінувся з турецьким міністром закордонних справ.“

Виходить, що більшовики тим разом цілковито перепудилися злого гумору Пілсудського і забули спершу аж язика в роті. Можнаб у це навіть повірити, колиб більшовики не мали за собою вже довгої дипльоматичної практики саме щодо Польщі, до якої радянські дипльомати все слали солодкаво мелянхолійні ноти. Що більшовики направду не бажають собі війни з Польщею, в те ми віримо, бо всяка війна збилаб у них все те, що вони в важким трудом осягнули на полі господарської відбудови. За ціну того миру вони готові жертвувати не тільки литовськими претенсіями до Польщі, готові зберігати не тільки 2 арт. рижського договору, але й жертвувати всіми иншими його артикулами, а між иншим і тими, в яких говориться про забезпечення прав і свобідного розвитку для Українців і Білорусинів під Польщею. Для закріплення своїх революційних здобутків більшовикам треба мира, але це ще не рівнозначне з тим, що для ще кращого скріплення себе і своїх позицій у СРСР їм необхідна також соціяльна революція в Польщі. Та це зовсім инша справа. Революції не робиться дипльоматичними нотами. Її підготовляється иншими засобами, а тому дипльоматичні ноти можуть бути не тільки солодкаві, але навіть цілком солодкі, вони можуть бути ідилічні, миролюбиві та повні приятельських компліментів. Це не лише не шкідливе, але й корисне, а корисне для інтересів соціяльного „броження“ в Польщі, бо чим ближче до державного зближення між СРСР і якоюсь державою, тим краще це для тих, що мають за завдання підготовити матеріял і поле для соціяльної революції в тій державі.

Нинішня Польща мабуть тому не похочує того зближення, але своєю внутрішньою політикою фактично підготовляє те зближення не між урядами, а між тим, що по термінольогії більшовицької ноти зветься „народом“. Фактично треба розуміти те зближення не між народом а пролетаріятом обох держав. Бо таке правдиве значіння того більшовицького змісту, що його вкладають вони в поняття „народу“.

Отже солодкавість у нотах а навіть формальне зближення з урядами, а одночасно пра я иних чинників над фактичним зближенням між „народами“ — ось тактика радянської дипльоматії, що хоч у нас не найшла покищо своїх реальних наслідків, то вже дала рясні овочі на Далекому Сході. І тому для Европі солодкавість останньої більшовицької ноти не є ніякою несподіванкою і не добачуємо її причини навіть у іритації Пілсудського, а в старому випробованому способі дипльоматичної більшовицької тактики.

Радянська Україна.

Музей діячів науки та мистецтва.

Всеукраїнська Ака емія Наук організує музей діячів науки та мистецтва. „Березіль“ надіслав з Харкова для музею дуже цінну колекцію. Скоро музей мають перенести до давної Печерської Лаври. Намічена ціла низка вистав для широких кол української суспільности. Перша вистава має бути присвяче а виключно украї ському композиторові Лисенкові в звязку з тим, що в 1927 р. минає 75 літ від дня його народження та 15 літ від дня смерти. На виставі буде виставлений великий матеріял про діяльність Лисенка, будуть рукописи невиданих творів і инші речі звязані з іменем Лисенка. (РАТАУ).

Наукова експедиція в район Дніпрельстану.

Голова Всеукраїнського археольоґічного комітету проф. Новицький висловив свій погляд на історично-археольоґічну експедицію в район Дніпрельстану такими словами: Ще в 1925 р., коли надійшли перші відомости про проект будови Дніпрельстану, Всеукраїнський археольоґічний комітет звернувся до Головнауки з проханням про те, що треба ще перед розпочаттям земляних робіт у Дніпрельстані зробити подрібний археольоґічний розслід Запоріжжа. В часі перебування в Києві голови Головнауки Яворського, ВУАН. знову порушила це важливе питання. Уряд на це згодився. Ми сподіваємося найти на Запоріжжі багато памяток української старовини, великої історичної ваги. Запоріжжя ще мало досліджене, бо за царату на вивчення Січи звертали мало уваги. Ми певні, що майбутні археольоґічні розкопки матимуть величезне історичне значіння та дадуть багато нового для розсліджения узбережних районів Запоріжжа.

Великий канал для наводнення Херсонщини.

В звязку з будовою Дніпрельстану передбачена будова великого каналу з Каховки до Скидовська для наводнення Херсонщини. Пляни будови каналу розглядає Херсонська Окружна Планова Комісія.

Соціяльно-історичний музей у Бердичеві.

Дня 14. листопада відкрито в Бердичеві окружний соціяльно-історичний музей. Він буде зватися: Музей ім. Дзержинського. Приміщення для музею виділено в старовинному монастирі 16-го століття, що належав колись до ордену богатих Кармелітів. Музей має нині 2000 експонатів: колекцію ґаківниць, видання кармелітської друкарні та єдину на Україні збірку портретів діячів кармелітського ордену.

Жидівська кольонізація йде далі.

Харківські „Вісти“ з 13. листопада ц. р. пишуть про неї дослівно ось як:

Український Комітет Земельного влаштування євреїв-трудящих при ВУЦВК-у зробив підсумки переселення євреїв в 19 6 р. В цьому році видано нарядів на 95 проц. всієї землі, що її відведено для переселення, і більше 80 проц. всіх переселенців фактично вже переселились. Ґрунтуючись на цих даних, комітет визнав, що тяжіння всіх груп єврейського населення перейти на землю збільшується. Через це Укркомзет визнав за потрібне в 1927 р. виконати плян єврейського переселення на українських фондах на 100 проц. Перед відповідними органами порушено питання про вчасну підготовку земельних ділянок до прийому переселенців. Для весняної групи комплєтування переселенських товариств вирішено зробити між 15. листопада та 1. січня, а всі наряди видати не пізніше 15. січня, щоб всі переселенці встигли зробити ярові засіви.

Далі Укркомзет ухвалив, щоб при кредитуванні переселенців в першу чергу звертати увагу на укріплення нижчих катеґорій переселенських господарств, зокрема, на постачання машин та насіння. Визнано також за потрібне строчно організувати на землях єврейського колфонду товариства взаємодопомоги. Для ознайомлення переселенців із законодавством про переселення буде видано низку брошур єврейською мовою. Ухвалено також прохати Раднарком виділити в межах Маріупольщини та Запоріжжя кілька нових ділянок, в звязку з великим числом осіб, що хочуть перейти на хліборобську працю. За проханням ОЗЕТ-у визнано за доцільне утворити спеціяльне товариство „Огрофонд“ для фінансування єврейських переселенців. Визнано також за потрібне через обмеженість українських земельних фондів переселити за межі України не менш 2-х тис. єврейських родин, для чого подається відповідне прохання до Комзету союзного ЦВК-у і НКЗ-ему РСФРР прискорити виділення для потреб єврейських переселенців з України земельних ділянок.

Історія одної конфіскати.

Анулювання конфіскати відозви Т-ва опіки над українськими еміґрантами.

Прокуратура окружного карного суду у Львові сконфіскувала відозву Товариства опіки над українськими еміґрантами у Львові ч. 1/1926. з жовтня 1926. за уступ: „У недержавних поневолених народів ролю і завдання еміґраційних урядів мусять сповняти товариства опіки над еміґрантами, котрих задача дуже важна і тяжка задля браку власти, якою розпоряджують еміґраційні уряди державних народів і задля браку матеріяльних засобів. Задача тих товариств тим тяжча, що нераз приходиться їм поборювати і протиділати еміґраційній політиці Державного Еміґраційного Уряду, котра то політика може бути ворожа для поневоленої нації“.

Конфіскату ту узнав окружний карний суд у Львові оречениям з дня 25. жовтня 1926 Рг 485/26 оправданою, добачуючи в інкримінованім уступі знамена злочину з § 65 к. з. (заколочення публичного спокою), наслідком чого зарядив знищення накладу та видав заказ дальшого поширювання сконфіскованої відозви.

Внаслідок спротиву, внесеного адвокатом д-ром Володимиром Бачинським, відбулася в цій справі дня 6. листопада 1926 явна розправа в окружнім карнім суді у Львові під проводом надр. Когмана. Прокуратуру заступав заст. прокуратора Зубрицький, Товариство опіки над українськими еміґрантами адв. д-р Волод. Бачинський. Окружний суд не узглядив спротиву і вдержав у силі згадану конфіскату.

Проти того оречення вніс д-р В. Ба-

БЕРНАРД ШОВ.

Діти невигодою.

Досвідчені родичі, коли хтось боронить перед ними діточих прав, ставлять зовсім природно питання, чи діти мають право робити все, що їм до вподоби. Найкращою відповідю на це є запит, чи старші мають право робити все, що їм до вподоби. Ці два випадки є зовсім такі самі. Старша зла особа не може робити всього, що їй забагнеться, так само як не має до цього права нечемна дитина. Принціпіяльно нема ріжниці між правами дитини і старших; ріжниця між ними істнує тільки щодо обставин. Приймаємо, що старшу особу можна карати тільки силою закону; навіть, коли вона є цим законом карана, тоді особа, якій вона зробила кривду, не має права виступати як суддя, триб нал або виконавець кари. Правда, що працедавці поводяться так щоденно із своїми робітниками; але такої обставини не виправдуємо і не вважаємо її сугою; вона є тільки капіталістичним вловживанням, якого ніхто у принціпі не боронить. Про взаємини дитини з родичами або нянькою ніхто не дискутує, тому, що вони є не відхильні. Не можна вести безсторонного судового слідства в кожному випадку, коли поведінка дитини є погана. А дозволити дитині поводитись погано не спонукуючи її неприємним способом до того, щоби вона була свідомою свого поганого вчинку, значилоби її псувати. Тому-то старші мусять протиділати їй до певного рода, не основуючись на нічому більше як тільки на своїй совісти, щоби дитина не зазнала несправедливости або нечемности. Ця акція може бути потоком лайки, який кінчиться скаженими ударами, що завдають біль і наводять страх; вона може бути напімненням, що розбуджує викиди совісти, або може бути кепкуванням, яке доводить дитину до почування сорому та покори, або врешті проповідю, яка прокине в дитині віру, що вона є малим окаянним сотворінням на дорозі до пекла. Дитина не має в усіх цих випадках ніякої иншої оборони крім чемности та совісти старшої особи; і старші не повинні би цього забувати, бо в цьому лежить важка відповідальність.

А тепер приходять инші труднощі. Від такої важкої відповідальности не можна звільнити осіб слабого характеру або малого розуму. З другого-ж боку не можна замучувати дітьми людей з високими прикметами характеру та розуму.

Дитина є вічно рухливим, крикливим сотворінням, з ненаситною жадобою знання, а тим самим з божевільною завзятістю звертається із ріжними питаннями. Коли дитина мусить сидіти в кімнаті з високоінтеліґентною і вразливою дорослою особою, тоді їй треба сказати, а навіть інколи її примусити, щоби сиділа тихо і не говорила, а це нарушує її здоровля, є неприродним домаганням, несправедливістю, жорстокістю і се лолюбством, яке не знає толєранції. Наслідком цього є те, що високоінтеліґентна і вразлива людина передає дитину няньці, яка не має нервів і тому може видержати більше гомону, але одночасно не має вагань чутливої совісти і тому може бути для дитини дуже поганим товариством.

Тепер доходимо до центрального пункту факту: факту, якого ніхто не признає, хоча він є точним розясненням жахливої системи вязнення дітей та знущань над ними, які ми прикриваємо такими лицемірними поняттями як „виховання“, „дисципліна“, „формування характеру“, тощо. А тим фактом є просто те, що дитина є для дорослих невигідною. Що більше: ця невигода стає щораз більше нестерпною, в міру того, як старша особа стає більше освіченою, вражливішою і щораз глибше занятою духовою працею. Коли дитина бавиться, вона є криклива, і повинна бути криклива; Нютон при праці є спокійний, і повинен бути спокійний. Дитина повинна проводити більшість свого часу на забаві, так само як старший при праці. Я не маю тут на думці людей, які цяцькаються собою і доходять до смішного стану нервової недуги, так, що врешті не уявляють собі можливости праці підчас метушні, яка здорових людей радує та підбадьорує. Я є певний, що якби люде мали вибирати між життям серед невпинного діточого гомону і життям там, де ніколи цього гомону й не було, то всі люде із здоровим тілом і душею воліли би невгаваючий шум, ніж невгаваючу тишу. Одначе природна ситуація не примушує нас до такого вибору. Нема ніякої причини, чому діти та старші не могли би себе взаємно бачити так часто як це є в інтересі обох сторін, але не більше і не менше. Навіть тепер ви не є примушені вибирати між двома крайностями: післати дитину до пансіону (себто позбутись її під менш-більше лицемірним претекстом) або держати її завсіди в хаті.

Більшість працюючих людей або посилає нині свої діти до публичної школи або викидає їх за двері. Таким робом родичі находять для себе розвязку. Не є це розвязка для дітей, так само як не є розвязкою справи для кози привязати її шнурком на полі, або для неоподаткованого собаки: лапати її на вулиці. Це доказує тільки, що в ні одній суспільній клясі нема людей, які хотіли би добровільно зносити товариство своїх дітей, а тим самим помилковою є думка, буцімто родина дає дітям товариство з повчальними прикладами, або що родина є суспільною єдністю. Родина є в цьому випадку, — як і в численних инших — звичайним гумбуґом.

Старі та молоді не можуть ходити тою самою ходою без мук, а остаточно й без втрати здоровля для одної сторони. Коли вони сидять у зачиненій кімнаті, вони не в силі стерпіти тої самої температури і такої самої скількости свіжого воздуху. Коли навіть полишити на боці головні елєменти шуму, несупокою і цікавости, то діти можуть зовсім не звертати уваги на види, згуки, пахощі та